

13. Ulosottolaitos

Kertomusvuoden alusta lähtien toteutetun ulosottotoimen uudelleenjärjestelyn ja siitä voimassa olevien määräysten mukaan täytäntöönpanotoimi kaupungin koko alueella keskitettiin johtavan kaupunginvoudin alaisena toimivaan ulosottovirastoon ja sen eri osastoille siten, että yksityisoikeudellisten saatavain osastolle, verosaatavain osastolle ja rikostuomioiden täytäntöönpano-osastolle tulivat kuulumaan ne täytäntöönpanotehtävät, joita aikaisemmin hoitivat ensimmäinen ja toinen kaupunginvouti sekä rikostuomioiden toimeenpanija ja heidän konttorinsa. Esikaupunki- ja palkanulosmittausosastolle siirtyivät ne täytäntöönpano- ja tiedoksiantotehtävät, jotka aikaisemmin kuuluivat Helsinki-Huopalahden ja Helsinki-Malmin kaupunginvoudeille. Mainitulla osastolla hoidetaan lisäksi palkan ja eläkkeen ulosmittaus koko kaupunkialueella, milloin täyttä suoritusta ei saada yhdestä palkka- tai eläke-erästä. Yksityisoikeudellisten saatavain osaston päällikkönä oli ensimmäinen kaupunginvouti, verosaatavain osaston toinen, rikostuomioiden täytäntöönpano-osaston kolmas sekä esikaupunki- ja palkanulosmittausosaston päällikkönä neljäs kaupunginvouti. Näiden lisäksi toimi virastossa tilittävän kaupunginvoudin alainen keskusosasto, josta käsin virastoon tulevat asiat jaettiin osastoille ja tilitettiin eri kaupunginvoudeille tulleet varat edelleen toimeksiantajille sekä hoidettiin kirjanpito ja erinäiset muut tehtävät.

Uuden ulosottoviraston perustamisen tarkoitus, eli ulosottotoimen keskitys ja sen mukainen ulosottoviraston organisointi, edellytti viraston sijoittamista kokonaisuudessaan yhteisiin huonetiloihin. Kertomusvuoden alussa oli virasto väliaikaisesti sijoitettava pääosiltaan entisiin ensimmäisen ja toisen kaupunginvoudin huonetiloihin. Rikostuomioiden täytäntöönpano-osasto toimi Mariankatu 5:ssä. Muutto uuteen virastotaloon Vironkatu 2:ssa suoritettiin 27.—29. 11. Virasto joutui siis kertomusvuoden aikana suorittamaan uudelleenjärjestelyjä kaksissa eri huonetiloissa, mikä aiheutti toiminnalle melkoisesti haittaa.

Uudelleenjärjestelyn yhteydessä siirtyi osa aikaisemmista ulosottoapulaisista eläkkeelle ja ulosottoapulaisten määrää muutenkin pienennettiin. Tämän johdosta jouduttiin mm. verosaatavain osastossa suorittamaan tehtävien jakamista uudelleen ja muita järjestelyjä. Kun myös toimistohenkilökuntaa supistettiin huomattavasti ja nimenomaan keskusosasto oli suunniteltava vastaamaan työn laadun ja monipuolisuuden vaatimuksia sekä osittain myös ottamaan vastaan kokonaan uusia tehtäviä, aiheutti työvoimakysymys kautta vuoden vaikeuksia ja ajoittain työn ruuhkautumisia.

Vuoden aikana ilmitullut palveluksesta eronneen ulosottoapulaisen kavallusrikos hidastutti laajojen tutkimusten takia osan vuotta myös sekä toimisto- että kenttätöitä.

Viraston v:n 1958 toimintakertomus ei kaikilta kohdiltaan ole aivan täsmällinen johdusten siitä, ettei heti vuoden alusta voitu ennakkollisesti päätellä, mihin kaikkiin seikkoihin oli kiinnitettävä tilastollista huomiota. Niinpä jouduttiin eräin kohdin turvautumaan arviolukuihin, ja paikotellen esiintyy osittaista epä johdonmukaisuutta toimintaa eri perusteilla selvitetessä. Vertaukset edellisen vuoden toimintaan ovat puutteelliset, koska tiedot entisten kaupunginvoudinkonttorien toiminnasta olivat hajallaan, ja niiden seulominen ja yhdistäminen olisi johtanut kohtuuttomaan työvoiman sitomiseen.

Keskusosaston toimentajille saapui virastoon yhteensä 9 163 asiakirjavahkoa, joissa

pyydettiin täytäntöönpanoa velkatuomion, päätöksen tai maksamismääräyksen perusteella taikka aviopuolisolle tai lapselle suoritettavasta elatuksesta tehdyn sopimuksen perusteella taikka vähittäismaksukaupasta annetun lain tai muutoin lain nojalla annettavaa virka-apua.

Nämä täytäntöönpano- tai virka-avunpyynnöt jaettiin yksityisoikeudellisten saatavain osaston sekä esikaupunki- ja palkanulosmittausosaston kesken siten, että edellinen sai 6 748 asiaa eli 73.6 % ja jälkimmäinen 2 415 asiaa eli 26.5 %.

Tilityksinä vastaanotettiin em. osastoilta keskusosastolle 22 611 erässä yhteensä 367 236 012 mk, mistä n. 44 % kertyi jatkuvina palkanulosmittauksina. Hakijoille tilitettiin keskusosastolta vuoden aikana 339 385 789 mk.

Veroja, maksuja ja muita julkisoikeudellisessa järjestyksessä maksettavaksi pantuja tai niihin verrattavia suorituksia, joista ulosmittaus tapahtui ilman tuomiota tai päätöstä, saapui toimeksiantoina seuraavasti:

	Verolippuja ja toimeksi- antoja, kpl	mk
Helsingin kaupungilta:		
Kunnallisveroja	26 997	604 984 442
Kunnallisverojen ennakkoja	30 426	608 672 461
	Yhteensä 57 423	1 213 656 903
Uudenmaan lääninkonttorilta:		
Tulo- ja omaisuusveroja	29 659	979 341 688
Tulo- ja omaisuusveron ennakkoja	16 768	1 100 612 151
	Yhteensä 46 427	2 079 953 839
Helsingin evankelisluterilaisilta seurakunnilta:		
Kirkollisveroja	83 498	338 286 587
Sekalaisia veroja	8 455	366 820 738
Muilta paikkakunnilta em. tehtäviä virka-avunpyynnöin	47 713	428 424 541
	Kaikkiaan 243 516	4 427 142 608

Sekalaiset verot olivat valtion liikevaihtoveroja, perintö- ja lahjaveroja, ylimääräisiä moottoriajoneuvoveroja, apteekkimaksuja, työnantajan pidättämättä jättämiä ennakkoja, tullilaskumaksuja, kunnan rakennus-, sairaala-, sairaankuljetus-, satama- ja puhtaana-pitomaksuja sekä koiraveroja, vakuutusmaksuja yms.

Keskusosasto jakoi em. tehtävät verosaatavain osaston sekä esikaupunki- ja palkanulosmittausosaston kesken siten, että edelliselle kuului niistä n. 80 % ja jälkimmäiselle n. 20 %. Osastojen toimesta perittiin veroja ja tilitettiin keskusosastoon, jäämävalliset maksoivat keskusosaston kassaan tai lähettivät postin välityksellä tilitettäväksi seuraavasti:

	Maksueriä	mk
Helsingin kaupungille	35 082	524 750 520
Valtiolle	43 719	1 262 313 677
Seurakunnille	86 864	237 906 538
Sekalaisia veroja ja maksuja	10 733	111 629 959
Maaseututoimeksiantajille	24 206	112 742 903
	Yhteensä 200 604	2 249 343 597

Näistä 200 604 erästä ulosottoapulaiset perivät suoraan jäämävallisilta 56 482, sekä ulosmittasivat palkasta tai eläkkeestä 33 938, kaupungin rahatoimistosta kunnanverojen palautuksista 38 143 ja Uudenmaan lääninkonttorista valtion verojen palautuksista 16 072 erää. Keskusosaston kassaan maksettiin 33 938, postilähetyksinä saapui 17 311 ja virka-aputeitse maaseudulta 14 142 erää. Em. eristä oli kokonaissuorituksia 153 001 ja osasuorituksia 47 603.

Varattomuuden, tuntemattoman osoitteen ja sekalaisen syiden perusteella palautettiin perimiskortteja keskusosaston kautta:

	Perimiskortteja, kpl	mk
Helsingin kaupungin	19 657	472 876 979
Valtion	13 340	529 303 736
Seurakuntain	18 845	70 132 539
Sekalaisia	5 697	272 374 601
Maaseudulta tulleita	18 447	120 000 000
Lähetettiin virka-avunpyynnöin jäämävelallisen asuessa toisella paikkakunnalla	12 695	167 670 361
Yhteensä	88 681	1 632 358 216

Keskusosasto vastaanotti siis vero- ja maksutilityksiä 200 604 erässä 2 249 343 597 mk, palautti tai siirsi muualla perittäväksi 88 681 erässä 1 632 358 216 mk, eli käsitteli yhteensä 289 285 erässä 3 881 701 813 mk.

Sakko- ja korvausasioita saapui keskusosastoon 44 080, joista 32 545 lähetettiin rikos- tuomioiden täytäntöönpano-osastoon sekä 11 535 esikaupunki- ja palkanulosmittausosastoon. Edellinen tilitti sakkoja ja korvauksia 83 547 917 mk ja jälkimmäinen 19 737 834 mk, yhteensä 103 285 751 mk.

Vapausrangaistuksen täytäntöönpanoasioita saapui 1 187, joista 952 siirrettiin rikos- tuomioiden täytäntöönpano-osastoon ja 235 esikaupunki- ja palkanulosmittausosastoon.

Haasteita ja tiedoksiannettavia asiakirjoja saapui keskusosastoon yhteensä 8 215, jotka kaikki lähetettiin esikaupunki- ja palkanulosmittausosastoon.

Yksityisoikeudellisten saatavain osasto sai käsiteltäväkseen kaikkiaan 6 748 asiaa eli 73.6 % virastoon saapuneesta vastaavasta asiamäärästä. Näistä asioista oli n. 20 % pit- tempiaikaista toimintaa vaativia elatusapuasioita. Osasto tilitti n. 275 mmk. N. 44 % tilityksistä koski ulosottoasioita, joiden täytäntöönpano edellyttää jatkuvia ja toistuvia perimistoimenpiteitä, ns. Rk. asiat.

Häätöjä suoritettiin 483. Pakkokuutokauppoja pidettiin 91.

Verosaatavain osasto. Aivan tarkkaa lukua osastolle annetuista tehtävistä ei ole, mutta 80 %:n keskimääräisluvun mukaan niitä oli ainakin 195 000 vastaten rahassa yli 3.5 mrd. mk.

Varoja saatiin perityksi seuraavasti:

	Maksueriä	mk
Helsingin kaupungin antamista tehtävistä	29 014	420 000 000
Valtion antamista tehtävistä	36 376	1 135 767 215
Seurakuntien antamista tehtävistä	65 269	194 009 968
Sekalaisista veroista ja maksuista	5 177	90 000 000
Maaseudulta tulleista tehtävistä	18 725	90 000 000
Yhteensä	154 561	1 929 777 183

Jäämävelallisten varattomuuden, tuntemattoman osoitteen ja sekalaisten syiden vuok- si palautettiin perimiskortteja seuraavat määrät vastaten alla lueteltuja summia:

	kpl	mk
Helsingin kaupungin antamia	17 707	434 569 559
Valtion antamia	11 735	478 587 067
Seurakuntien antamia	16 685	63 524 023
Sekalaisia	5 302	255 502 558
Yhteensä	51 429	1 232 183 207

Kaikkiaan saatiin siis toimintavuonna perittyä maksueriä 154 561 kpl vastaten rahassa 1 929 777 183 mk ja palautettiin 51 429 kpl, rahassa 1 232 191 207 mk, eli käsiteltiin yhteensä 205 990 kpl, mikä vastasi rahassa 3 161 968 390 mk.

Verosaatavain osaston perintäalue kertomusvuonna oli sama kuin II kaupunginvoudin konttorin v. 1957.

Toimeksiantajille palautettiin kertomusvuonna estemerkinnoin yhteensä 46 127 Helsingin kaupungissa maksuunpannun veron perimiskorttia, vastaten rahassa 976 688 649 mk eli 16 563 perimiskorttia (26 %) vähemmän ja rahassa 414 787 438 mk (29 %) vähemmän kuin v. 1957. Nämä palautukset jakautuivat verolajien mukaan perimiskorteittain seuraavasti (v. 1957 vastaavat suhdeluvut sulkumerkeissä): kunnallisvero 38 (34) %, tulo- ja omaisuusvero 27 (29) % ja kirkollisvero 35 (37) %. Markkamääräisesti palautettiin eniten tulo- ja omaisuusveroa, sitten kunnallisveroa ja kirkollisveroa kuten myös v. 1957 oli asianlaita. Estelajin mukainen ryhmittely perimiskorteittain oli: varattomuus 41 (37) %, tuntemattomuus 27 (22) %, sekalaiset esteet 16 (17) % ja virka-avunpyynnöin palautettuja 16 (24) %.

Helsingissä maksuunpantuja kunnallis-, tulo- ja omaisuus- sekä kirkollisveroja perittiin yhteensä 95 941 kokonaisuoritusta vastaten rahassa veronlisäyksineen 1 749 777 138 mk eli verolippuja 26 707 (38.6 %) enemmän ja rahassa 169 039 133 mk (10.7 %) enemmän kuin v. 1957.

Kunnallisverojen perintätulos osottautui paremmaksi kuin v. 1957 sikäli, että kokonaan perittyjen verolippujen lukumäärä nousi 5 110 kpl (41 %) ja peritty veromäärä veronlisäyksineen 80 430 000 mk (23 %).

Tulo- ja omaisuusverojäämien pakkoperintä kehittyi v:n 1957 saavutuksiin verraten siten, että perittiin 1 307 verolippua eli 4.9 % enemmän ja rahassa jokseenkin sama määrä eli vain 1 678 623 mk enemmän kuin edellisenä vuonna.

Kirkollisveroja perittiin 9 280 verolippua eli 30 % enemmän ja rahassa 87 930 526 mk eli 83 % enemmän kuin v. 1957. Luvut eivät kuitenkaan ole vertailukelpoisia mm. siksi, että tilitykset veronpalautuksista suoritetuista pidätyksistä eivät kohdistu samalla tavoin kummallekin vuodelle. Todennäköinen lisäys oli n. 40 mmk eli n. 44 %. Nousu aiheutui lähinnä siitä, että Helsingin evankelisluterilaiset seurakunnat olivat perimiskortteihin liittäneet ulosottoapulaisia varten valmiin jäämävelallisellem postitettavan maksukehotuslipun, jossa oli postisiirtotilikortti.

Sekalaisia Helsingissä maksuunpantuja veroja ja maksuja perittiin lähes 49 % enemmän kuin v. 1957. Suurimmat ryhmät olivat perintö- ja lahjavero 16 659 418 mk, liikevaihtovero 15 598 529 mk ja työnantajan pidättämättä jättämät ennakot 15 112 453 mk.

Maaseudulta virka-avunpyynnöin saapuneita verolippuja perittiin 7 539 kappaletta eli 33 % vähemmän kuin v. 1957.

Verosaatavain osaston perimien vero- ja maksujäämien kokonaisuusmäärä kertomusvuonna oli 113 380 vastaten rahassa 1 929 777 183 mk. Näin ollen perittiin 16 564 verolippua (17.1 %) enemmän ja rahassa 167 628 018 mk (9.5 %) enemmän kuin v. 1957.

Rikostuomioiden täytäntöönpano-osasto sai uusia sakko- ja korvausasioita seuraavasti: Uudenmaan lääni (Helsingin kaupunki) 27 486 kpl, muut läänit sekä Uudenmaan lääni (maaseutu) 5 059 kpl eli yhteensä 32 545 kpl.

Sakko- ja korvausasioita perittiin Uudenmaan läänin osalta 13 483 kpl ja muiden läänien osalta 1 361 kpl eli yhteensä 14 844 kpl vastaten rahassa 83 547 917 mk.

Varattomuuden, tuntemattoman osoitteen ja sekalaisen syiden perusteella palautettiin Uudenmaan läänin osalta 10 776 kpl, muiden läänien osalta 3 414 kpl eli yhteensä 14 190 kpl.

Kaikkiaan saatiin siis kertomusvuonna perittyä 14 844 kpl vastaten rahassa 83 547 917 mk ja palautettiin 14 190 kpl, eli käsiteltiin yhteensä 29 034 kpl. Vapausrangaistuksia pantiin täytäntöön 377. Lääninhallituksille palautettiin joko tuntemattomina tai muista syistä 564 kpl ja jäljelle jäi 11 kpl, eli yhteensä 952 kpl.

Esikaupunki- ja palkanulosmittausosasto sai yksityisoikeudellisia toimeksiantoja käsiteltäväkseen kaikkiaan 2 415, mikä oli 25.8 % virastoon saapuneesta vastaavasta määrästä.

Tarkkaa lukua osaston perittäväksi annetuista veroista ja maksuista ei ole, mutta 20 %:n keskimääräisluvun mukaan tehtäviä oli n. 48 500, vastaten rahassa n. 900 mmk. Veroja saatiin perityksi seuraavasti:

	Maksueriä	mk
Helsingin kaupungin antamista tehtävistä	3 904	104 000 000
Valtion antamista tehtävistä	6 340	126 546 462
Seurakuntien antamista tehtävistä	9 471	43 896 570
Sekalaisista veroista ja maksuista	5 098	21 600 000
Maaseudulta tulleista tehtävistä	5 097	22 000 000
Yhteensä	29 910	318 043 032

Edellä olevan lisäksi hoidettiin tällä osastolla verojen ja maksujen ulosmittaus palkasta ja eläkkeestä, milloin täyttä suoritusta ei saatu yhdestä palkka- tai eläke-erästä, myös verosaatavain osaston verojen ja maksujen osalta. Palkanulosmittausryhmä peri veroja ja maksuja kaikkiaan 24 516 erässä.

Jäämävälallisen varattomuuden, tuntemattoman osoitteen ja sekalaisen syiden vuoksi perimiskortteja palautettiin seuraavat kappale- ja niitä vastaavat rahamäärät:

	Perimiskortteja kpl	mk
Helsingin kaupungin antamia	1 950	38 307 420
Valtion antamia	1 605	50 726 669
Seurakuntien antamia	2 160	6 590 516
Sekalaisia	395	16 872 043
Yhteensä	6 110	112 496 648

Kaikkiaan saatiin siis tällä osastolla toimintavuonna perittyä 29 910 erässä 318 043 032 mk ja palautettiin 6 110 erässä 112 496 648 mk, eli käsiteltiin yhteensä 36 020 erässä 430 539 680 mk.

Edellä olevan lisäksi vaikutti palkanulosmittausryhmän toiminta myös verosaatavain-osaston verojen ja maksujen perintään, mistä ei kuitenkaan ole laskelmaa esitettävissä.

Sakko- ja korvausasioita saapui osastolle 11 535, joiden perusteella keskusosastoon tilitettiin 19 737 834 mk. Vapausrangaistuksen täytäntöönpanoasioita saapui 235 ja panttiin täytäntöön 132.

Haasteita saapui 4 206 ja tiedoksiannettavia asiakirjoja 4 009.

Huutokauppoja pidettiin 19. Häätöjä suoritettiin 102.

Vertailujen suorittaminen esikaupunki- ja palkanulosmittausosaston kertomusvuonna suorittaman verojen ja maksujen perinnän sekä vastaavan perinnän välillä v. 1957 Helsinki-Malmin ja Helsinki-Huopalahden kaupunginvoudin konttoreissa on vaikeata, koska kappalelukutilasto ei ole käytettävissä. Kassakirjojen mukainen vero-, sakko- ym. tuotto oli v. 1957 Malmin ja Huopalahden konttoreissa 345 852 866 mk. Vähentämällä tästä sakkosten ja ulosottopalkkioiden yhteismääränä n. 26 mmk päädytään siihen, että verotuotto v. 1957 olisi ollut n. 320 mmk. Kertomusvuoden verotuotoksi on tässä toimintakertomuksessa mainittu 318 043 032 mk. Molempien vuosien tuotto olisi siis markkamääräisesti jokseenkin samanarvoinen. On kuitenkin otettava huomioon, että vuodet 1957 ja 1958 eivät sinänsä ole vertailukelpoisia sen johdosta, että Malmin ja Huopalahden kaupunginvoudin konttoreissa v:n 1957 lopulla kaupungin rahatoimistosta kunnallisverojen palautuksista suoritettavia ulosmittauksia kiirehdyttiin siinä määrin, että ulosmittaustuotto ennätettiin kirjata jo v:n 1957 tuloksi, kun taas kertomusvuoden lopulla suoritettavista palautuksista ulosmitattu määrä kirjattiin v:n 1959 alussa. Jos vm. määrä olisi otettu huomioon kertomusvuoden tileissä, osoittaisi esikaupunki- ja palkanulosmittausosaston verotuotto ilmeisesti nousua v:een 1957 verraten.